

БІБЛІОТЕКА "МОГУЧА"
ДИПЛЯЧА

ЗІ

СВЯТИМ МИКОЛАЄМ
У РІДНОМУ КРАЮ

Ч. 4.

—

В-во "МПІЙ ПРИЯТЕЛЬ"

—

1955.

ДИТЯЧА БІБЛІОТЕКА "МОГО ПРИЯТЕЛЯ"

Ч. 4.

ПЕТРО МІРЧУК

ЗІ
СВЯТИМ МИКОЛАЄМ
У РІДНОМУ КРАЮ

Сценічка картина на 2 відслони.

ВІННІПЕГ - ФІЛАДЕЛФІЯ
ВИДАВНИЦТВО "МІЙ ПРИЯТЕЛЬ"
1955

ЗІ СВЯТИМ МИКОЛАЕМ У РІДНОМУ КРАЮ

Сценічна картина на 2 відслони.

ДІСВІ ОСОБИ :

ІВАСЬ,

ЮРЧИК

ОРИСЯ

ПАВЛУСЬ

ВІЛИ

Св. МИКОЛАЙ

ЯНГОЛ

ЖІНКА в Україні

ОЛЯ
ЗЕНКО

) її діти

1-ший ПОВСТАНЕЦЬ

2-гий ПОВСТАНЕЦЬ

1-ший ЕНКАВЕДИСТ

2-гий ЕНКАВЕДИСТ

ЧОРТ.

Printed in Canada

Друком “Нового Шляху”

1. ДІЯ

(На гужині, в хаті українського емігранта).

1-ша ЯВА:

(Івась, Юрчик, Орися, Павлусь, Вілли. Всі діти в святогному убранні, тільки Павлусь убраний дуже бідно. Орися при столику переглядає книжечку. Хлопці розкладали шахи, граюги).

ІВАСЬ: А мамуся каже, що час нам іти, бо святого Миколая що-лиш не видно.

ОРИСЯ: (підносить цікаво головку) Прийде?

ЮРЧИК: Зовсім певно, що прийде! Бо й чому мав би не прийти?

ОРИСЯ: Не знаю, я тільки так питуюся.

ПАВЛУСЬ: Він кожного року приходить до ченних діточок.

ОРИСЯ: І дарунки для всіх принесе?

ІВАСЬ: (захоплено) Ще й скільки!

ВІЛЛИ: Але не для всіх. Мій фаті казав, що святий Миколай дає дарунки лише тим, хто перед тим заплатить йому за них.

ЮРЧИК: (махає легковажно рукою) Е, ти, Вілли, нісенітниці верзеш! Пощо святому Миколаєві гроші? Він має все, чого захоче і даром роздає дарунки всім, хто заслужив собі на те.

ОРИСЯ: А вчора сніжок із білих хмар падав, то мені мамуся казала, що де від того, що янголи тягнули по небі саночки повні дарунків.

ПАВЛУСЬ: Так, але як святий Миколай прийде до нас, то ми повинні привітати його гарним віршиком.

ІВАСЬ: Це правда, але (*розвів безрадно руками*) я не знаю ніякого на пам'ять...

ЮРЧИК: Я теж не вмію ніякого...

ОРИСЯ: Мені учителька написала гарний віршик, але я ще не вивчила його якслід.

ВІЛЛИ: А я гадаю, що ніякого віршка не треба. Мій фаті каже, що як хочеться щось дістати, то найкраще дати пачку папіросів. То я замість віршка візьму зі собою пачку папіросів для святого Миколая.

ЮРЧИК: (*гнівно*) Вілли, я казав тобі — краще мовчи і не плети немудрих нісенітниць!

ПАВЛУСЬ: То я привітаю святого Миколая. Я знаю гарний віршник, що його мене навчила моя мамуся. Ось послухайте:

О, святий отче Миколаю;
Тебе витасмо тут ми
І молим: зглянься Ти над Краєм,
Над українськими дітьми!

Заглянь у нашу Україну,
Де ворог лютий наче звір
Переміняє все в руїну,
А людей бідних шле в Сибір.

Навіть молитись там не годні,
Бо ворог шле за те в тюрму.
Діти невбрані і голодні, —
Скажи, Святий: за що? чому?

Пошли Ти людям бідним долю,
Щоб зажили життям новим.
Дай Україні нашій волю
І рай у ній Ти віднови!

ОРИСЯ: (захоплено) О, це прекрасний віршник!

Справді: як тільки святий Миколай прийде, Павлусь привітає його цим гарним віршником.

ВІЛЛИ (*дивиться легковажно на Павлуся*):

Е, та як Павлусь може вітати святого Миколая, коли він так погано убраний? Святий Миколай ще подумає, що то бом...

ОРИСЯ: Він переодягнеться. Ми заждемо.

ПАВЛУСЬ: Ні, я не можу переодягнутися, бо я не маю іншого вбрання, тільки це одно...

ВІЛЛИ: А чому тобі твій тато другого убрання не купить? Ось мій фаті...

ЮРЧИК (*до Вілли*): Мовчи! Адже ти знаєш, що в Павлуся є лише мамуся.

ОРИСЯ (*співгутливо*): Справді, а де твій татко, Павлусю?

ПАВЛУСЬ: Мій татко залишився в Україні.

ВІЛЛИ: В Україні? А де то та Україна?

ЮРЧИК: О, то ти не знаєш? А я знаю і зараз тобі відповім віршником, що його я навчився в нашій українській школі. Ось послухай (*деклямує*):

Де сріблолентий Сян пливе,
криштальноводний Прут реве,
де Славутиця наш Дніпро
і бистротечний дід Дністро:

Оттам мій рай, мій рідний край,
оттам мій край, мій рай,
там наша Україна!

Верхами де Бескид стремить
уперто в небеса,
де полонини, де степи
простерлись без кінця, —
оттам мій рай, мій рідний край,
оттам мій край, мій рай,
там наша Україна!

ОРИСЯ: І я знаю, де наша Україна! Бо то ж
наша батьківщина, яку я дуже люблю.
Я теж знаю віршик про те, що його мене
мамуся навчила. Ось послухайте:

Хочеш знати, хто я?
Українка я!
Вірне серце — зброя
певна є моя.

В нім вогонь любови
до коханих слів,
до дзвінкої мови
славних козаків.

В нім кохання шире
чиста наче сніг,
до святої віри
прадідів моїх.

Вірне серце — зброя
все буде моя.
Хочеш знати, хто я?
Українка я!

ІВАСЬ: І я знаю віршик і скажу вам його.

(Деклямує):

Люблю я рідненького тата,
і маму люблю я кохану,
і Ромчика, меншого брата,
і сестричку найменшу Оксану.

Люблю я свою Україну,
як батенько мій і мамуся.
За неї у кожну хвилину
я щиро до Бога молюся.

ВІЛЛИ (до Павлуся): Павлусь, а що твій тато робить в Україні? Який він там бизнес веде і чому твоя мамуся і ти не залишилися з ним?

ПАВЛУСЬ: Мій тато є в Українській Повстанській Армії. Він носить кріс і боронить українських дітей і їх батьків перед большевиками, бо большевики відбирають українським дітям хліб, а їх батьків і матерей вивозять далеко на Сибір. Моя мамуся була дуже хвора, а я зовсім маленький і тому ми мусіли їхати сюди. Але ми вернемось в Україну!

ЮРЧИК: А я чув про Українську Повстанську Армію і про її славного командира генерала Тараса Чупринку. Він також не втікав, але залишився в Україні і не боявся большевиків, хоч їх є дуже багато.

ВІЛЛИ: О, ви певно говорите про Юкрейніен Інсарджент Армі, Ю-Пі-Ей. Я читав про неї в одному коміксі.

ІВАСЬ (до Павлуся): А знаєш, Павлусю, я дам тобі свою маринарочку. Я маю дві. Моя мамуся казала, що наш дідусь і бабуся лишилися в Україні, бо вони вже старенькі. То твій татко боронить їх перед большевиками. Твій татко помогає другим українцям, то ми мусимо теж помогати один одному. Прошу, бери! (*Витягає зі шафи свою маринарку і дає її Павлусеві*).

ЮРЧИК: Я тобі свою шапку подарую, в мене є друга. (*Дає свою шапку*).

ОРИСЯ: А я свій шалик.

ВІЛЛИ: А я нічого не дам, бо мій фаті каже, що то лише дурні роздаровують своє добро.

ПАВЛУСЬ: (*стоїть зніяковіло, не бере дарунків. Хтось постукав до дверей*).

ІВАСЬ: Ой, хто ж це? Чи не святий Миколай? Кінчім збиратися!

(*Павлусь одягає швидко маринарку, Юрчик кладе йому в кишеню свою шапку, Орися вбирає Павлусеві на шию шалик*).

2-га ЯВА

ЯНГОЛ (входить): Мир вам, діти! Я післанець святого отця Миколая. Не сподівались мене?

ДІТИ: О, сподівалися, сподівалися! Ми ждемо якраз на святого Миколая.

ПАВЛУСЬ: Я і віршник умію, що ним буду вітати святого Миколая. Ми будемо просити його, щоб він зглянувся над українськими дітьми в Рідному Краю, що ходять нині нев branі i голодні i навіть молитися їм за-

бороняють. Ми будемо просити, щоб святий Миколай допоміг Україні стати вільною.

ЯНГОЛ: За Україну просите, діти? То ви не забули про неї?

ДТИ: О, ні, ми про неї ніколи не забудемо!

ЯНГОЛ: Це дуже гарно! (задумано). А хотіли б ви подивитися на Україну?

ДТИ: О, так, так! Хочби й зараз.

ЯНГОЛ: Добре! Тепер підемо до святого Миколая. Я приготую небесні санки і ми поїдемо всі в Україну.

3-тя ЯВА

ЧОРТИК (входить, скрадаючись): А Вілли поїде зі мною, правда? Він України не любить, помагати нікому не хоче і все лиш про себе думає. То йому дорога зі мною, до пекла.

ВІЛЛИ (злякано): Ні, ні, я не хочу до пекла! Я поїду з ними. Я хочу також в Україну. Я так говорив, бо мені ніхто досі нічого не оповідав про Україну, ані тічерка в нашій публичній школі, ані тато... А помагати другим я також буду.

ЯНГОЛ: О, так, коли він хоче поправитись, то ти, чорте, залиши його в спокою! Він теж поїде з нами подивитися на Україну. (Всі виходять з янголом).

ЧОРТИК: I я за вами на мітлі полечу. (Бере з кута мітлу). Когось я і там собі зловлю! (вибігає).

ДРУГА ДІЯ

(Убога селянська хатина в Україні. Жінка і її двоє малих дітей, Оля і Зенко, сидять біля ліжка. Вони вдягнені дуже бідно).

1-ша ЯВА

ЖІНКА: Так, так, дітоньки: свято святого Миколая сьогодні. Колись в цей день приходив до нас святий Угодник Божий і роздавав дітям дарунки. А тепер...

ОЛЯ: Не сумуй, мамусю! Може й сьогодні прийде Він до нас. Як ти вийшла за дровами я загасила світло, щоб хтось не підглянув, і ми обос з Зенком повклякали в кутку та щиро помолилися до святого Миколая, щоб Він не забув про нас.

ЖІНКА: Ох, діти мої, діти!... (Хтось постукав до дверей). Ой, хто ж би це?...

2-га ЯВА

(Входить святий Миколай з янголом, а за ними діти: Павлусь, Івась, Орися, Юрчик, Вілли).

СВ. МИКОЛАЙ: Мир дому сему і благословення!

ЖІНКА: О, Боже! Справді святий Миколай! І як це ви до нас потрапили?...

СВ. МИКОЛАЙ: Почув молитву діточок твоїх і прийшов до них. Ще й з гостями. (Показає на дітей).

ЖІНКА (*придивляється до дітей*): Справді гості! І звідки ж це вони? Не янголи, а діти, як усі, але ж зразу видно, що нетутешні: так гарно всі вбрані й так гарно всі виглядають. Чужі...

ЮРЧИК: Ні, матусю, ми не чужі. Ми теж українці, але ми з еміграції. Зі святим Миколаєм приїхали в гості, на нашу Україну подивитися.

ЖІНКА: На нашу Україну подивитися?.. З еміграції?... Не забули ви там на чужині про неї?

ОРИСЯ: Ні, ні, ми все про Україну пам'ятаємо і за неї молимося.

ІВАСЬ: Нам татко і мамуся все оповідають про Україну і з книжечок ми вчимося про неї. Ось саме на тому тижні я вивчив віршник Лесі Українки про нашу Україну:

Он-де биличка весела.
В ній хороші, красні села,
Там хатки садками вкриті,
Срібним маревом повиті.
Коло сел стоять тополі,
Розмовляють з вітром в полі.
Он ярочки зелененькі:
Стежечки по них маленькі
Перевиті, мов стрічечки,
Збігаються до річечки.
Річка пливе, беріг рвути,
Далі, далі попід кручи.

ОРИСЯ: А прекрасний вірш Тараса Шевченка про наше село в Україні ми знаємо на па-

м'яť усі. Ось послухайте. (*Орися, Івась, Павлусь і Юрчик декламують разом*):

Садок вишневий коло хати
Хрушці над вишнями гудуть.
Плугатарі з плугами йдуть.
Ідуть співаючи дівчата,
А матері вечерять ждуть.

ЖІНКА (*сумно*): Було... Це так колись було прекрасно тут у нашій Україні. Були і хатки біленькі, і садки зелені, і люди веселі. А тепер?... Пекло з раю большевики зробили. Поруйнували, понищили, ограбили, людей в тюрми та на Сибір позасилали. А ті, що залишилися, голодні, обдерті, босі...

ПАВЛУСЬ: Не журіться, матусю, це зміниться. Ми виростемо, повернемось сюди, підсилимо сили УПА.

ЖІНКА: УПА!... То ви про неї чули на чужині?

ПАВЛУСЬ: Чули, всі чули. А мій татко тут в Україні залишився, в УПА.

ЗЕНКО: Як і наш татко, в лісі...

ЖІНКА: Це ще наша єдина надія, що народ не піддається, а хто лише дужий, бере кріс у руки, щоб край свій рідний боронити.

3-тя ЯВА

(*Входять два озброєні большевики з пістолями в руках. Вілти, побагивши їх, незамітно вибігає з хати*).

1-ший БОЛЬШЕВИК: Ну, да, харапо! А пака ви всі в тюрмах та на Сибірі погинете. Разом з оцим капіталістичним запроданцем

— святим Ніколкою та з цими ось закордонними агентами, що за дітей поперебирались. Ми добре бачили, як скидався парашут і — хата окружена червоноармійцями.

СВЯТИЙ МИКОЛАЙ (*дивиться уважно на большевиків*): І що ж вам ті бідні люди зробили, що гірш звірів над ними збиткується?

2-гий БОЛЬШЕВИК: Только без агітації, батюшка! Так Сталін наш, а за ним Хрущов сказали, щоб усіх українців винищити, і старих, і жінок, і дітей. І ми це ділаємо.

СВ. МИКОЛАЙ: А милосердя у вас немає ніякого?

1-ший БОЛЬШЕВИК: Нет, нет, батюшка! Милосердя це буржуазна видумка. Руский большевик милосердя не знає.

2-гий БОЛЬШЕВИК: Не разсуждать! Збираться усі мерщій і гайда на Сибір. Раз ви українські бандьори, то ѹ надо знищити всіх вас.

4-та ЯВА

(За сценою гути стрілянину й відгуки бою. Всі здивовано наслухають. В хату входить двох українських повстанців з тризубами на шапках, з крісами в руках).

ПОВСТАНЦІ (*до большевиків*): Кидай зброю!
Руки вгору!

БОЛЬШЕВИКИ (*перелякані, кидають зброю і підносять руки вгору*): Помилуйте, не вбивайте, ми не винуваті!...

1-ший ПОВСТАНЕЦЬ: Ну, це вже ми побачимо, що з вами треба буде зробить. Ваша емведівська застава знищена зовсім, а вашу справу ми розглянемо опісля.

2-гий ПОВСТАНЕЦЬ(розглядає всіх уважно):
А, значить, ми в сам час прибули. (*До Зенка й Олі*). Здорові були, діточки мої!

ОЛЯ і ЗЕНКО: Тато! Це ж наш тато! (*Щиро вітаються*).

СВ. МИКОЛАЙ (*до повстанців*): А звідки ви довідались, що ми тут усі в такій пригоді?

1-ший ПОВСТАНЕЦЬ: А ось від кого! (*показує на Вілли, що входить до хати*). Він, маєтъ, з ваших гостей. Продерся відважно крізь ворожу заставу, хоч за ним стріляли, прибіг до повстанського загону в лісі і про все нам розказав.

ПАВЛУСЬ, ЮРЧИК, ІВАСЬ і ОРИСЯ: О, славно, славно, Вілли!

ВІЛЛИ (*гордо*): Тільки не Вілли, а Василько! Я ж українець. Васильком родився і Васильком дальнєше залишуся. А як виросту, то вернуся сюди. І мої батьки сюди приїдуть. Бо наша батьківщина тут: Україна!

ПАВЛУСЬ: Ми всі сюди повернемось. І я знайду тут свого тата, що залишився в УПА.

1-ший ПОВСТАНЕЦЬ (*придиєвляється цікаво Павлусеві*): Твій тато залишився в УПА?
А як він звався?

ПАВЛУСЬ: Іван Лисенко.

1-ший ПОВСТАНЕЦЬ: Іван Лисенко?... Так де ти, Павлусю? Не пізнав свого тата, бо

ще зовсім малесеньким був, як ми розсталися!... (*Підносить його і цілує*).

ПАВЛУСЬ: Татку! Мій татку!...

СВ. МИКОЛАЙ: Щасливі діти... І так, як оце для вас сьогодні, прийде для всіх українців день визволення.

5-та ЯВА

ЧОРТИК (*вбігає*): А я казав, що й для мене тут щось знайдеться. Вілли вже не мій, бо він вже знов Василько, ченний і братерський. Але ті (*показує на большевиків*) мої!

СВ. МИКОЛАЙ: Так, чорте, большевики це твої учні. Бери собі їх. А я роздам всім українським дітям дарунки, що їх привезли янголи. (*Янголи вносять дарунки, а св. Михайло роздає їх всім гемним дітям*).

Кінець.